

Remiss – Framtidens svenska e-legitimation. Vervas slutrapport om säkert elektroniskt informationsutbyte och säker hantering av elektroniska handlingar (Fi2006/6773 (delvis), Fi2006/967

SNUS anser att Vervas rapport ignorerar den rådande utvecklingen inom eGovernment att bygga lösningar baserade på moderna, öppna, standarder för federerade identiteter. Detta alternativ bör tas som utgångspunkt i det fortsatta arbetet då en sådan lösning kan ge mer nytta för användare till en lägre kostnad. Oavsett vem som ska producera identiteter för medborgare anser vi att statens viktigaste roll är att ta fram och upprätthålla profiler och specifikationer så att fungerande system kan etableras på ett effektivt sätt.

Vi tackar för möjligheten att besvara ovanstående remiss. Detta svar redovisar föreningen SNUS ståndpunkt. Svaret är enbart fokuserat på frågan kring eid eftersom vi bedömer det vara den viktigaste frågan att hantera. Vi har inte tagit ställning vare sig för eller emot Vervas förslag i övrigt.

Det är inte utan att vi känner en viss ödmjukhet inför statsförvaltningens uthållighet i frågan om e-legitimationer och vi kan konstatera att det har förflutit ca 10 år sedan den första upphandlingen av e-id genomfördes.

Dagens situation

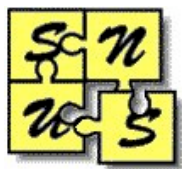
I Sverige är det rådande synsättet inriktat på att staten bör stå som utgivare av identiteter (vilket av olika anledningar inte skett), medan synen i andra länder ofta är att bankväsendet eller olika förbund har trovärdigheten att ge ut identiteter.

Behovet av identifieringslösningar har funnits i många år. Det finns flera utmaningar i arbetet med att hitta bra lösningar. Det finns tekniska och användarmässiga hinder, men också politiska svårigheter, som t.ex. vem som skall stå som utfärdare för identiteterna och hur kostnader ska fördelas mellan utfärdare av identiteter, tjänsteleverantörer som använder identiteter och användare som innehar identiteter.

I Sverige finns t.ex. BankID, men genom sin affärsmodell och sin stängda arkitektur, har den i praktiken blivit omöjlig att använda för andra än mycket stora myndigheter och inom banksektorn. Marknaden för BankID drivs av ett fåtal stora konsultbolag som har skapat ett monopol kring den teknik som används med extremt höga integrationskostnader som följd.

Vår syn på marknadens behov

Vi tror att den viktigaste funktionen att koncentrera sig på är identifiering av användare vid e-tjänster. Det finns en risk för att man i det grepp som Verva tar gapar över för mycket. Såväl elektroniska signaturer och underskrifter som rollcertifikat eller utfärdande av certifikat för identifiering av webbplatser är andra problem som kräver sin lösning. Vår uppfattning är att

varken stämpelcertifikat eller servercertifikat hör hemma i den här diskussionen utan bäst hanteras separat från en allmän identifieringstjänst för e-tjänster.

Dessutom måste det finnas lösningar som täcker de behov som finns bland individer som mer eller mindre står utanför samhället, bostadslösa, skuldsatta m.fl. som idag inte har möjlighet att skaffa e-legitimation eftersom det kräver innehav av bankkonto, något som dessa individer sällan har tillgång till. De har lika stort behov av tillgång till e-tjänster som t.ex. kategorierna företagare eller föräldrar.

Vi anser att det är viktigt med låg eller ingen kostnad för användaren. Vi vågar påstå att det är en förutsättning för att attrahera den breda massan för att använda tjänsterna, vid sidan av enkelheten. Det är också rimligt att erbjuda identifieringsmetoder med olika assurancesnivåer.

Detta är dock vår tolkning av rådande situation, baserad på våra erfarenheter. Vi anser därför att regeringen bör undersöka hur stort det faktiska behovet av verkliga digitala signaturer är och om det krävs, identifiera och driva justering av lagstiftning så att identifiering kan användas i fler sammanhang.

Problem med den föreslagna lösningen

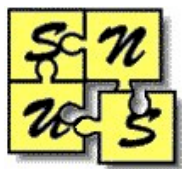
Det är vår bestämda uppfattning att den utredning Verva presenterat i allt för stor utsträckning är låst i gamla tankesätt och inte lyckas se bortom enskilda myndigheters behov och nuvarande regelverk.

Med Vervas förslag är risken överhängande att eid också i fortsättningen blir en marginell tjänst som används någon gång om året, t.ex. vid deklaration, med fortsatt oförsvarligt höga transaktionskostnader. Vi anser inte att Vervas rapport på ett tillräckligt tydligt sätt visar hur vi ska ta oss ur denna situation utan att den snarare enbart förespråkar justeringar av nuvarande BankID-modell.

Rapporten ignorerar helt den tydliga trend som råder inom eGovernment att bygga nationell identitet baserat på federationsteknologi. För att en eid-lösning ska skapa nytta för användare måste den gå att använda till flera användningsområden än ett fåtal myndighetstjänster. En förutsättning för att marknaden ska ta till sig en lösning är att implementerings- och driftskostnader kan minimeras.

Idag saknas det enkla och billiga identifieringslösningar för tjänstleverantörer som vill utnyttja eid för identifiering av användare i sina respektive lösningar. Befintliga system för eid kräver dessutom, förutom avtal med certifikatutfärdaren, ofta en relativt omfattande teknisk infrastruktur för att fungera. En anpassning till öppna standarder är enligt vår mening nödvändig för att fler myndigheter, företag och organisationer ska börja använda eid.

De lösningar för eid som staten har upphandlat fokuserar alltför mycket på signaturen, alltså motsvarigheten till en underskrift på t.ex. en blankett, medan behovet av säker identifiering är långt mycket större än behovet av att kunna framställa signaturer.

Våra förslag

Vi anser att oavsett hur regeringen väljer att hantera frågan om vem som ska producera identiteter så måste gränssnittet mot identitetsutfärdaren vara baserat på en modern och öppen standard för federerad identitet (t.ex. standarden SAML version 2).

Gränssnittet mot identitetsutfärdaren måste dessutom hållas tjänste- och aktörsneutralt så att så många aktörer som möjligt kan utnyttja dessa tjänster för att stimulera en bred användning.

Vi anser att statens viktigaste roll är att ta fram och upprätthålla profiler och specifikationer i första hand och att driva anpassning till dessa specifikationer genom offentliga upphandlingar i andra hand.

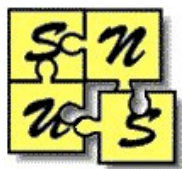
För att få en fungerande lösning i drift så snart som möjligt föreslår vi konkret att:

1. Avtalen med BankID och övriga nuvarande leverantörer av eid förhandlas om så att det blir möjligt att bygga tekniska övergångslösningar mellan nuvarande eid och en framtida lösning baserad på öppna standarder.
2. Regeringen bör ge ansvarig myndighet uppdraget att ta fram ett konkret lösningsförslag, referensimplementation samt underlag för certifieringsverksamhet för en federerad struktur baserad på öppna standarder såsom SAMLv2. Lösningsförslaget kan lämpligen ta sin utgångspunkt i det förslag som presenterades under ett seminarium på Internetdagarna 2008, <http://www.internetdagarna.se/program/saekerhet> under rubriken "En lösning som fungerar idag". Då ansvarig myndighet idag inte förefaller ha tillräcklig kunskap om den rådande teknikutvecklingen inom detta område bör detta lämpligen ske genom att myndigheten nyttjar erforderlig extern kompetens.
3. Parallellt med detta bör marknadens behov av eid kartläggas så att systemet kan anpassas för att vara nyttigt för så många som möjligt och få en bred användning i samhället. En kartläggning bör innehålla var behoven finns och vilka som kan tänkas vara intresserade av att utfärda respektive använda identiteter.

Detta strävar till att uppnå en ändamålsenlig avvägning mellan assurancesnivå (koppling till fysisk person), god teknisk säkerhet och en affärsmodell som passar den öppna Internetvärlden. Arbetet bör sikta på att först och främst etablera en bred fungerande lösning för säker identifikation.

Stockholm 28 november 2008

Styrelsen för SNUS genom Niklas Gerdin, ordförande

Om SNUS

SNUS är en ideell förening för svenska nätverksanvändare. Vårt syfte är att höja nätverkskunskapen i Sverige och därmed vår nationella konkurrenskraft.

SNUS är föreningen för dig som är nätverkstekniker och arbetar med IP-nätverk. Föreningen har funnits i många år och är ett forum för tekniskt intresserade personer inom nätverksområdet. Vi ska verka för att medlemmarna får del av varandras kunskaper inom ramen för våra olika aktiviteter, främst genom arbetsgrupper, seminarier, testrapporter och medlemstidning. Genom dessa aktiviteter är SNUS ett forum med verksamhet inriktad på att

- öka förståelsen för nätverksteknik och -användande i Sverige.
- driva på utvecklingen vad gäller samtrafik och samverkan.
- testa vad som fungerar i verkligheten sprida kunskap och erfarenheter.

Under SNUS historia sedan 1991 har fokus varit att sprida kunskap om leverantörsoberoende kommunikation (TCP/IP). SNUS har starkt bidragit till den tekniska utvecklingen av Internet vi har bl.a. initierat Swipnet (Det första kommersiella IP-nätet i Sverige) och medverkat till en överenskommelse om samtrafik för elektronisk post (mellan X.400- och Internet-världarna). SNUS har genomfört seminarier där intressanta ämnen inom TCP/IP-området tagits upp. SNUS är mest känt för att anordna Interoperabilitets-tester. Som bäst kan beskrivas som en avancerad provplats inför öppen ridå. Där de deltagande företagen genom hårt arbete och samarbete fått insikter och testat utlovade funktioner i praktiken. Testresultaten har presenterats dels direkt på plats, dels i detalj i testrapporter som publiceras här i vår Web. Vi har även arbetat med politiker, operatörer och övriga intressenter om vikten av fungerande interoperabilitet och samtrafik mellan de olika näten. SNUS har medverkat som sakkunniga i regeringens Internetutredning. Varit delaktiga i skapandet av den svenska delen av ISOC, Internet Society, som är det internationella värdorganet för IETF, Internet Engineering Task Force. SNUS har även varit värdorganisation för de svenska internetoperatörernas forum; SOF-gruppen.